

**AVINURME GÜMNAASIUMI
GÜMNAASIUMIASTME ÕPILASTE
PRAKTILISTE TÖÖDE JUHEND**

SISSEJUHATUS

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (PGS) sätestab gümnaasiumi lõpetamise ühe tingimusena õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamise (PGS § 31 p 6.3). Praktiline töö on õpilas(t)e poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma või tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Praktilise töö eesmärk on väärtustada õpilase individuaalseid teadmisi, oskusi ja huve ning luua väljund loominguliseks eneseteostuseks. Praktiline töö gümnaasiumi lõputööna annab õpilasele võimaluse arendada oma annet, näidata selle kaudu oma loovust, aktiivsust, organiseerimisvõimet või ettevõtlikkust. Praktilise töö koostamine/teostamine nõuab head planeerimisoskust ja enesedistsipliini.

PRAKTILISTE TÖÖDE LIIGID

Loomingulised tööd. Näiteks etenduse lavastamine, kontserdikava ettevalmistamine ja esitamine, kirjandus- või kunstiteose loomine, heliplaadi salvestamine, filmi loomine, muusika- või audioprojekt (nt kuuldemäng) jne.

Üritused. Näiteks konverentsid, õppekäigud, kontserdid, näitused, spordivõistlused jne.

Õppematerjali valmistamine. Näiteks õppevideo, õppemäng, õppeülesannete komplekt jne.

Õpilasfirma.

Tehnoloogiline lahendus.

TÖÖ KOOSTAMINE

Praktiline töö on juhendaja poolt antud või õpilase valitud teemal kavandatud ning teostatud töö.

Praktilise töö eesmärgid on

- 1) individuaalsete teadmiste, oskuste ja huvide väärtustamine,
- 2) väljundi andmine loominguliseks eneseteostuseks

Praktilise töö teema valikul tuleks arvestada, et see oleks aktuaalne ja originaalne, tegija huvidele ja võimetele vastav ning realselt teostatav. Töö kavandamisel tuleb alustada eesmärkide püstitamisest, ideede või kontseptsiooni sõnastamisest. Seejärel on vajalik kokku panna tööplaan: jagada protsess alaulesanneteks ning määrata igaühe täitmiseks kindel tähtaeg. Töö puhul hinnatakse lisaks lõpptulemusele ka protsessi kulgu. Töö koostamine toimub vastavalt Avinurme Gümnaasiumi tähtajalisele uurimistöö korraldusele ning Avinurme Gümnaasiumi õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhendile.

Ühel tööel võib olla kuni kolm teostajat/autorit, kuid kõik autorid peavad panustama nii praktilise kui ka kirjaliku osa valmimisse ning osalema töö esitlemisel.

PRAKTILISE TÖÖ KIRJALIKU OSA STRUKTUUR

1.Tiitelleht

2.Sisukord.

3.Sissejuhatus.

Sissejuhatus on võrreldav probleemi püstitamisega uurimistöös. Sissejuhatuses esitatakse töö valiku põhjendus ning eesmärgid, milleni soovitakse jõuda, miks ja missuguseid meetodeid kasutatakse. Lisatakse (kui on) lühiülevaade eelnevatest analoogilistest töödest või õpingutest kunsti- või muusikavaldkonnas vms.

4.Põhiosa/ Töö käigu kirjeldus.

Töö põhiosa koosneb tööplaanist (ajaline graafik) ning selle hilisemast analüüsist, samuti tööprotsessi kirjeldusest. Tööprotsessi kirjeldamisel tuuakse välja ka töö käigus üles kerkinud probleemid ja nende lahendused.

Praktiliste loominguliste tööde, tehnoloogiliste lahenduste ning õppematerjalide loomise puhul kirjeldatakse töö tegemisel kasutatud materjale, abivahendeid ja meetodeid; avatakse teema taust, nt tutvustatakse muusikapalade heliloojaid, kunstiliike, õppekava jms.

Ürituste jm projektide puhul tuuakse välja konkreetset ülesanded seoses korraldusliku poolega (eelarve, sponsorite vajadus, suhtlemine sihtgrupiga, vajaminevad abivahendid-dekoratsioonid, publikatsioonid, tehnika, spordivahendid jms).

Õpilasfirma korral kirjeldatakse ning põhjendatakse toote või teenuse, juhtide ja nime valikut, liikmete töökoormust ja ülesandeid; esitatakse toote või teenuse turu-uuring; äriplaan, mis põhineb turu-uuringul ja sisaldab SWOT analüüsi, kasumiplaani, bilansiproгноosi ja ajagraafikut; tutvustatakse õpilasfirma registreerimist; antakse ülevaade firma tegutsemisest-teenuse osutamine, ülevaade turundustegevusest ja müügist, finantsarvestus, osavõtt mõnest laadast või müük muul avalikul üritusel; esitatakse aruanne, mis peab sisaldama analüüsi õpilasfirma tegevuse kohta, majandusaruandeid (kasumiaruannet ja lõppbilanssi).

Olenevalt töö teemast võib tööprotsess olla lisaks jäädvustatud ka fotode või videosalvestusena.

5.Kokkuvõte

Kirjalik kokkuvõte on analüüsiv ning enesekriitiline hinnang oma tööle, kus tuuakse välja õnnestumised ja ebaõnnestumised. Ürituste jm projektide puhul analüüsitakse koostöö sujumist huvigruppide vahel ning tuuakse välja ürituse korraldusliku poole plussid ja miinused. Kokkuvõttes esitatakse ka soovitused või parandusettepanekud töö täiendamiseks, muutmiseks või edaspidiseks arendamiseks.

6.Kasutatud allikate loetelu.

7.Lisad.

Lisadeks võivad olla kontserdi kuulutus ja kava, ürituse kuulutus ja kava, eelarve, ülevaade sponsoritest, õpilasfirma dokumendid jmt. Lisad võivad olla salvestatud erinevatele andmekandjatele, nt kontsert, üritus jmt

PRAKTILISE TÖÖ KIRJALIKU OSA VORMISTAMINE

Töö kirjalik osa vormistatakse vastavalt „Avinurme Gümnaasiumi õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhendi“ nõuetele.

JUHENDAMINE

Praktiline töö on õpilase iseseisev töö, mis toimub juhendaja suunamisel ning vastavalt „Avinurme Gümnaasiumi õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhendi“ nõuetele.

Juhendaja aitab töövormi valikul ja tegevusplaani koostamisel, jälgib töö vastavust sisulistele ja vormilistele nõuetele jne. Tööde juhendajateks on Avinurme Gümnaasiumi õpetajad. Olenevalt töö teemast ja spetsiifikast on lubatud kasutada kooliväliseid konsultante.

Juhendamine saab alguse juhendaja ja õpilase kokkuleppel. Õpetajal on õigus keelduda õpilase valitud tööd juhendamast, kui õpetaja ei ole antud valdkonnas asjatundja või õpilane ei ole suuteline töö eesmärgi ja vormi põhjendada.

Töö algusfaasis kooskõlastab õpilane juhendajaga töö esialgse kava ja esitab selle alusel valminud osad juhendajale läbivaatamiseks. Õpilase kohustus on hoida juhendajaga kontakti ning informeerida teda igasugustest raskustest, mis töö koostamisel ilmnevad. Õpilasel on õigus konsultatsioonile. Juhendaja ja õpilase vahelisel kokkuleppel on võimalik konsultatsioonide määra suurendada või vähendada.

TÖÖ ESITAMINE JA KAITSMINE

Praktilise töö hindamisel on oluline hinnangu andmine õpilase arengule ning siinjuures vaadeldakse töö teostamise kõiki etappe. Vaieldamatult on projekti, kontserdi, kunstitöö vmt õnnestumine juba niigi positiivne tulemus, kuid kõikide etappide analüüsist tulenevalt kujuneb lõplik hinnang.

Kaitsmisele pääsevad tööd, millel on juhendaja nõusolek. Töö kaitsmine toimub vastavalt „Avinurme Gümnaasiumi õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhendi“ nõuetele.

Kui praktiline töö on koostatud mõne konkursi tingimusi arvestades (ja need ei ole vastuolus Avinurme Gümnaasiumi uurimistööle esitatavate nõuetega), siis tuleb töös esitada viide vastavale konkursile ja tingimustele.

TÖÖ RETSENSEERIMINE JA HINDAMINE

Retsensioon on retsensendi hinnang töö praktilisele ning teoreetilisele osale, autori saavutuste ning töös esinevate puuduste kohta. Nõuded retsensendile on sätestatud „Avinurme Gümnaasiumi õpilasuuringuse koostamise ja vormistamise juhendis“.

Praktilise töö hindamisel arvestatakse

- 1) protsessi (20% hinde mahust),
- 2) töö sisulist külge (50% hinde mahust),
- 3) kirjeldava osa vormistust (20% hinde mahust),
- 4) kaitsmist (10% hinde mahust).

Praktilise töö eest on võimalik saada kokku 100 punkti (20+50+20+10). Punktid teisendatakse numbriliseks hindeks vastavalt Avinurme Gümnaasiumi hindamisjuhendile.

Protsessi hindab juhendaja järgneva hindamismudeli alusel

	Aspekt	Maksimaalse soorituse kirjeldus (kokku max 20 punkti)
1.	Ajagraafikust kinnipidamine (max 5 p)	Praktilise töö osad valmisid planeeritud ajagraafiku alusel; kõikumised olid põhjustatud objektiivsetest teguritest. Vahearuanne oli korrektselt ja õigeaks ajaks esitatud. Õpilane esitas töö kaitsmiseks õigel ajal.
2.	Õpilase motiveeritus (max 5 p)	Õpilane suhtus töösse hoolikalt, hoidis juhendajaga kontakti, arvestas juhendaja soovitustega.
3.	Juhendaja hinnang tööle (max 5 p)	Töö vastab täielikult praktilisele tööle esitatud nõuetele.
4.	Õpilase areng töö käigus (max 5 p)	Õpilane on omandanud uusi töövõtteid ja oskusi, arendanud oma loovust või organiseerimisoskust, saanud juurde teadmisi. Õpilase iseseisva töö oskus on suurenenud ja enesekindlus kasvanud.

Töö sisulist külge hindab retsensent järgneva hindamismudeli alusel

	Aspekt	Maksimaalse soorituse kirjeldus (kokku max 50 punkti)
1.	Idee originaalsus, töö lisaväärtus(ed) (max 5p)	Idee on originaalne ja/või lisab suure panuse kellegi teise tööle. Töö on oluline koolile, mõnele huvigrupile või kogukonnale.
2..	Töö kavandamine (planeerimine, ettevalmistused) (max 15p)	Töö etapid on üksikasjalikult kirjeldatud, välja on pakutud erinevaid visandeid ja/või lahendusteid. Töö kava on läbi mõeldud ja moodustab terviku.
4.	Tööprotsessi kirjeldus (max 15p)	Kõik töö etapid on kirjeldatud üksikasjalikult, selgelt ja ühtset metoodikat järgides. Tööprotsess on korrektselt dokumenteeritud. Tööprotsessi kirjeldus moodustab terviku.
5.	Töö eesmärkide täitmine (lõpptulemus) (max 15p)	Töö vastab kavandatule. Töö etapid ja osad (praktiline ja teoreetiline osa) on omavahel tasakaalus.

Kirjeldava osa vormistust hindab retsensent järgneva hindamismudeli alusel

	Aspekt	Maksimaalse soorituse kirjeldus (kokku max 20 punkti)
1.	Teksti suuruse, reavahede, joondamise, pealkirjade, jooniste, tabelite kasutamine. Töö üldilme. (max 5 p)	Tekst ja pealkirjad on õiges kirjas ja õige suurusega, korrektselt joondatud. Joonised on nummerdatud, pealkirjastatud, allikatele on viidatud. Tabelid on loetavad, arusaadavad, pealkirjastatud ja nummerdatud, kogu töö ulatuses ühtselt vormistatud. Töö üldilme on esteetiline.
2.	Sisukord, kasutatud allikate nimekiri. (max 5 p)	Sisukord vastab tööle. Allikad on süstematiseeritud ja korrektseks nimekirjaks vormistatud.
3.	Viitamine (max 5 p)	Viitamissüsteem on kogu töö ulatuses ühtne. Viited on vormistatud nõuetekohaselt.
4.	Keelekasutus (max 5 p)	Töö keeleline pool vastab teaduskeele nõuetele. Sõnavara on teaduskeelele kohane, keelevigu ei ole. Arvude esitus on korrektne.

Praktilise töö kaitsmist hindab kaitsmiskomisjon järgneva hindamismudeli alusel

	Aspekt	Maksimaalse soorituse kirjeldus (kokku max 10 punkti)
1.	Ettevalmistus (max 2 p)	Õpilane tunneb kaitsmise korda, on töö kaitsmiseks põhjalikult valmistunud.
2.	Kaitsekõne (max 2 p)	Õpilase kaitsekõne on selge, loogiline, ammendav. Kõnes tutvustab õpilane nii töö teemat, eesmärki, meetodit, tööprotsessi kui ka tulemusi.
3.	Näitlikustamine (max 2 p)	Õpilane kasutab oma kaitsekõne näitlikustamiseks sobivaid esitlusvahendeid; esitlus toetab ettekannet.
4.	Vastus retsensioonile (max 2 p)	Õpilane on tutvunud retsensiooniga ja esitab läbimõeldud vastulause(d).
5.	Kompetentsus (max 2 p)	Õpilane oskab vastata praktilist tööd puudutavatele küsimustele.

